

Výzkumné téma

Člověk s mentálním postižením v dnešní společnosti

Výzkumný problém

Postoj dnešní společnosti k výchově a vzdělávání lidí s mentálním postižením

Výzkumná otázka

Jak se staví lidé z běžné populace v závislosti na jejich věku k integrativní výchově a vzdělávání lidí s mentálním postižením?

Výzkum se zabývá osobami s mentálním postižením a jejich postavením v dnešní společnosti. Zaměřuje se na vzdělávání těchto osob a zkoumá názory intaktní společnosti na jejich zařazení do škol.

Cílem výzkumu je zjistit, jaký názor má dnešní společnost na výchovu a vzdělávání jedinců s mentálním postižením. Jestli se společnost přiklání k integraci těchto lidí do běžných škol a zařízení nebo k ústavní péči. Jedná se o kvantitativní výzkum formou dotazníku. Výsledky výzkumu budou zpracovány podle věku respondentů.

Vedlejší výzkumné otázky

Jaký názor mají lidé z běžné populace na integraci zdravých dětí do speciálních škol?

Jaký názor mají učitelé na integraci dětí s mentálním postižením do běžných škol?

Výzkumná strategie

Výzkumnou strategii jsem zvolil kvantitativní, protože pro vytvoření závěru výzkumu potřebuji data od co největší skupiny respondentů, která následně budu moci procentuálně vyjádřit a zpracovat pomocí tabulek a grafů. Data budu sbírat pomocí dotazníku, převážně pomocí uzavřených otázek.

Teoretická hypotéza

Většina současné populace se přiklání k integraci jedinců s mentálním postižením do společnosti.

Pracovní hypotéza

H1: Lidé do 35 let se přiklánějí k integrativní výchově a vzdělávání častěji než lidé nad 35 let.

H2: Čím větší jsou zkušenosti respondentů s osobou s mentálním postižením, tím pozitivnější je jejich postoj k integrativní výchově a vzdělávání.

H3: Lidé s vlastní zkušeností s integrativním vzděláváním se přiklání častěji k integraci než k segregaci.

H4: Mladší lidé si myslí, že mají více informací o vzdělávání lidí s mentálním postižením než lidé starší.

H5: Lidé s vyšším vzděláním mají častěji kladný vztah k integraci než lidé s nižším vzděláním.

Konceptualizace

Inkluze	-je charakteristikou takové společnosti a kultury, na jejímž životě participují všichni bez rozdílů
Integrace	-je mezinárodní směr prosazující práva člověka na rovnocennou a rovnoprávnou účast na společné nevylučující kultuře
Školní integrace	- zapojení žáků se zvláštními vzdělávacími potřebami do hlavních proudů vzdělávání a do běžných škol
Školní segregace	-oddělování žáků se zvláštními vzdělávacími potřebami od hlavního vzdělávacího proudu, budování speciálních škol
Mentální postižení	-trvalé snížení rozumových schopností, které vzniklo v důsledku organického poškození mozku

Operacionalizace

-počet integrovaných dětí s mentálním postižením na běžných školách

-počet dětí ve třídách

-zkušenost s jedincem s mentálním postižením

-množství informací o mentálním postižení

Metoda sběru dat, výzkumná populace a vzorek

Jako nejvhodnější metodu sběru dat jsem si vybral dotazník, který mohu jednak poskytnout respondentům v tištěné podobě, jednak jej mohu rozeslat elektronicky. Dotazník budu distribuovat jednak mezi rodiče dětí navštěvující základní školy, jednak elektronicky například pomocí sociálních sítí na internetu. Dotazník bude směřován zejména na lidi ve věku 18 – 60 let, pro muže i ženy přibližně ve stejném poměru zastoupení. U rodičů dětí na základní škole bych viděl přínos pro dotazník v aktuálnosti odpovědí vzhledem k zjišťovanému problému. Aby byla získaná data dostatečně použitelná a zpracovatelná, očekávám návrat vyplněného dotazníku alespoň od 150 respondentů.

Úryvek z připravovaného dotazníku

1. Kolik máte dětí?
 - a) Žádné
 - b) 1
 - c) 2
 - d) 3
 - e) 4 a více

2. Máte osobní zkušenost s člověkem s fyzickým postižením?
 - a) Ne
 - b) Ano – z rodiny
 - c) Ano – ze školy
 - d) Ano – od jinud; uveďte odkud: _____

3. Máte osobní zkušenost s člověkem s mentálním postižením?
 - e) Ne
 - f) Ano – z rodiny
 - g) Ano – ze školy
 - h) Ano – od jinud; uveďte odkud: _____

4. Vadilo by Vám, kdyby vaše zdravé dítě chodilo na základní škole do stejné třídy s dítětem s fyzickým postižením?
 - a) Rozhodně vadilo
 - b) Spíše vadilo
 - c) Bylo by mi to jedno
 - d) Spíše nevadilo
 - e) Rozhodně nevadilo
 - f) Nevím

5. Vadilo by Vám, kdyby vaše zdravé dítě chodilo na základní škole do stejné třídy s dítětem s mentálním postižením?
 - a) Rozhodně vadilo
 - b) Spíše vadilo
 - c) Bylo by mi to jedno
 - d) Spíše nevadilo
 - e) Rozhodně nevadilo
 - f) Nevím

6. Vadilo by Vám, kdyby na základní škole, kterou navštěvuje vaše dítě, byla zřízena speciální třída pro děti s fyzickým postižením?
- a) Rozhodně vadilo
 - b) Spíše vadilo
 - c) Bylo by mi to jedno
 - d) Spíše nevadilo
 - e) Rozhodně nevadilo
 - f) Nevím
7. Vadilo by Vám, kdyby na základní škole, kterou navštěvuje vaše dítě, byla zřízena speciální třída pro děti s mentálním postižením?
- a) Rozhodně vadilo
 - b) Spíše vadilo
 - c) Bylo by mi to jedno
 - d) Spíše nevadilo
 - e) Rozhodně nevadilo
 - f) Nevím
8. Myslíte si, že je přítomnost dítěte s postižením na běžné základní škole něčím přínosná pro ostatní zdravé spolužáky?
- a) Určitě ano
 - b) Spíše ano
 - c) Nevím
 - d) Spíše ne
 - e) Určitě ne
9. Pokud jste na předchozí otázku odpověděl/a kladně, zkuste stručně popsat, v čem může být přítomnost postiženého dítěte pro ostatní spolužáky přínosná:
-
-
-
10. Setkal/a jste se někdy na základní škole s asistentem pedagoga?
- a) Ano
 - b) Ne
11. Víte, co je náplní práce asistenta pedagoga?
- a) Víím
 - b) Tuším

c) Nevím

12. Myslíte si, že je přítomnost asistenta pedagoga ve vyučování pro děti přínosná?

- a) Určitě ano
- b) Spíše ano
- c) Nevím/ nedovedu posoudit
- d) Spíše ne
- e) Určitě ne, asistent je ve třídě zbytečný

Na závěr bychom se rádi dozvěděli nějaké anonymní informace o Vás, které nám pomohou s vyhodnocením tohoto dotazníku.

Jste:

- a) Žena
- b) Muž

Kolik je Vám let?

- a) 18 a méně
- b) 19 – 25
- c) 26 – 35
- d) 36 – 45
- e) 46 – 55
- f) 56 a více

Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

- a) Základní
- b) Vyučen
- c) Úplné středoškolské (s maturitou)
- d) Vyšší odborné
- e) Vysokoškolské

Děkujeme za Vaši spolupráci a za Váš čas strávený vyplňováním tohoto dotazníku.

Možné problémy

Problémem by mohla být neochota respondentů vyplnit dotazník, uvedení nepravdivých odpovědí, neochota škol spolupracovat při šíření dotazníku,...

Literatura

Bartoňová, Miroslava a Vítková, Marie. 2007. *Strategie ve vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.* Brno : Paido, 2007. ISBN 978-80-7315-158-4.

Bartoňová, Miroslava. 2005. *Edukace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Zaměření na edukaci žáků se specifickými poruchami učení.* Brno : MSD, 2005. ISBN 80-86633-38-1.

Černá, Marie a kolektiv. 2008. *Česká psychopedie.* Praha : Karolinum, 2008. ISBN 978-80-246-1565-3.

Jesenský, Ján a kol. 1995. *Kontrapunktů integrace zdravotně postižených.* Praha : Karolinum, 1995. ISBN 80-7184-030-0.

Kocurová, Marie. 2001. *Integrace žáků se specifickou poruchou učení.* Praha : Univerzita Karlova, 2001. ISBN: 80-7290-060-9

Lechta, Viktor a kolektiv. 2010. *Základy inkluzivní pedagogiky.* Praha : Portál, 2010. 440 s. ISBN 978-80-7367-679-7.

Müller, Oldřich. 2002. *Lehká mentální retardace v pedagogickopsychologickém kontextu.* Olomouc : Univerzita Palackého v Olomouci, 2002. ISBN 80-244-0207-6.

Pipeková, Jarmila. 2006. *Osoby s mentálním postižením ve světle současných edukativních trendů.* Brno : MSD, spol. s r.o., 2006. ISBN 80-86633-40-3.

Švarcová, Iva. 2006. *Mentální retardace.* Praha : Portál, 2006. ISBN 80-7367-060-7.

Valenta, Milan a Müller, Oldřich. 2009. *Psychopedie: teoretické základy a metodika.* Praha : Parta, 2009. ISBN 978-80-7320-137-1.